

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3459/2021. (XI. 3.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kfv.I.35.683/2019/10. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó gazdasági társaság jogi képviselője (dr. ifj. Lomnici Zoltán ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése szerint a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 101.K.27.604/2019/13. számú ítélete és a Kúria Kfv.I.35.683/2019/10. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránt alkotmányjogi panaszt terjesztett elő.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy előzményei és az indítványban foglaltak az alábbiak szerint foglalhatók össze.
- [3] 2.1. Az indítványozó engedély alapján működő ingatlanalap, amely adásvételi szerződés alapján nagyértékű ingatlanokat vásárolt. A Nemzeti Adó- és Vámhivatal Pest Megyei Adó- és Vámigazgatósága mint elsőfokú hatóság az ingatlanok forgalmi értékének 2%-át figyelembe véve, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 3. § (3) és (5), valamint a 23/A. § (2) bekezdése alapján összesen mintegy 411 millió Ft visszerhes vagyónátruházási illetékfizetési kötelezettséget állapított meg az indítványozó terhére.
- [4] A kiszabott illetéket az indítványozó az Itv. 19. § (1) bekezdésére hivatkozással vitatta, de a fellebbezése folytán eljáró Nemzeti Adó- és Vámhivatal Fellebbviteli Igazgatósága mint másodfokú közigazgatási szerv az illetékfizetési kötelezettséget megállapító fizetési meghagyást helybenhagyta. A határozat szerint a hatóság mérlegelés nélkül köteles az Itv. 23/A. § (2) bekezdése szerint eljárni. E rendelkezésbe foglalt speciális, ingatlanalapokra vonatkozó, egységesen 2%-os illetékkulcsot meghatározó szabályozásra figyelemmel a hatóságnak nincs lehetősége az Itv. 19. § (1) bekezdésében rögzített másik speciális szabály, az ingatlanonként 200 millió Ft illeték-maximum alkalmazására.
- [5] Az indítványozó a másodfokú közigazgatási határozattal szemben benyújtott keresetét a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2019. szeptember 10-én kelt, 101.K.27.604/2019/13. számú ítéletével elutasította.
- [6] Az indítványozó felülvizsgálati kérelmére eljáró Kúria 2020. december 3-án kelt, Kfv.I.35.683/2019/10. számú döntésével a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta. A Kúriának abban a jogkérdésben kellett állást foglalnia, hogy az engedély alapján működő ingatlanalap ingatlanszerzése esetén az illeték mértékének meghatározásakor csak az Itv. 23/A. § (2) bekezdését, vagy a 19. § (1) bekezdését, vagy ezen két utóbbi jogszabályi rendelkezést együttesen kell-e alkalmaznia.
- [7] A Kúria ennek megfelelően egymásra tekintettel értelmezte az Itv. felhívott rendelkezéseit és értékelte a konkrét tényállás mellett történő alkalmazhatóságukat. Megjelölte, hogy miért nem tartja relevánsnak az indítványozó által hivatkozott bírói döntéseket, illetve a jogalkotó céljára és indokolására vonatkozó érvelését. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az Alaptörvény 28. cikke alapján helyesen alkalmazta az Itv. 23/A. § (2) bekezdése szerinti illetékkulcsot, figyelmen kívül hagyva az Itv. 19. § (1) bekezdésében szereplő illetékmaximumot. A hátrányos megkülönböztetésre vonatkozó kifogással kapcsolatban rámutatott, hogy a jogalkotó az Itv. 23/A. § (2) bekezdésében külön szabályozta az ingatlanalapokra vonatkozó visszerhes vagyónátruházási illeték mértékét, ezért az ingatlanalapok nincsenek összehasonlítható helyzetben az (1) bekezdésben szereplő gazdálkodó szervezetekkel. A Kúria – döntése elvi tartalmaként – megállapította, hogy „[a]z engedély alapján működő ingatlanalap ingatlanszerzése után az illeték mértékét az Itv. 23/A. § (2) bekezdése alapján kell megállapítani és nem vehető figyelembe az Itv. 19. § (1) bekezdése szerinti 200 millió forintos felső határ”.

- [8] 2.2. Az indítványozó az Alaptörvény XIII. cikke, a XV. cikk (1) bekezdése, a XXIV. cikk (1) bekezdése és a XXVIII. cikk (1) bekezdése, valamint a 28. cikke sérelmére hivatkozással terjesztett elő alkotmányjogi panaszt a megjelölt bírói döntésekkel szemben.
- [9] Az indítványozó szerint indokolatlanul magas illeték előírásával az állami szerv a szükségességi-arányossági tesztbe ütközően korlátozta a tulajdonhoz való jogát. Álláspontja szerint a bíróságok indokolatlanul tettek különbséget az ingatlanforgalmazók és az ingatlanalapok között az illetékfizetési kötelezettségek tekintetében, amely a törvény előtti egyenlőség sérelmével járt. A tisztességes hatósági és bírósági eljáráshoz való jogának sérelmét abban látta, hogy szerinte az eljáró bíróságok több megközelítése esetén sem vették figyelembe érveit, mérlegelésük ezáltal önkényessé vált, továbbá döntésüket megfelelő indokolással sem támasztották alá.
- [10] 3. Az Abtv. 56. § (1)–(2) bekezdései alapján az Alkotmánybíróság elsőként azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a befogadhatóság törvényi feltételeinek.
- [11] 3.1. Az indítványozó meghatalmazással eljáró jogi képviselője az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint megállapított határidőn belül nyújtotta be. Megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörére vonatkozó rendelkezést és a sérelmezett bírói ítéleteket. Az indítványozó az alapügy felperese volt, így érintettsége megállapítható, úgyszintén az is, hogy a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségeit kimerítette.
- [12] Az indítványozó megjelölte az Alaptörvény megsérteni vélt rendelkezéseit, az indítvány kifejezett kérelmet tartalmaz a sérelmezett bírói döntések megsemmisítésére. Ugyanakkor az Alaptörvény felhívott rendelkezései közül az Alaptörvény 28. cikke nem tartalmaz az indítványozó számára Alaptörvényben biztosított és védett alapjogot, arra alkotmányjogi panasz nem alapítható {3386/2020. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [14]}.
- [13] A fentiek szerint az indítványban megjelölt alaptörvényi rendelkezések közül csak az Alaptörvény XIII. cikke, a XV. cikk (1) bekezdése, a XXIV. cikk (1) bekezdése és a XXVIII. cikk (1) bekezdése tekintetében felel meg a határozott kérelem valamennyi követelményének [Abtv. 52. § (1b) bekezdés].
- [14] 3.2. Az Abtv. 29. §-a alapján az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő – alkotmányjogi panasz akkor fogadható be, ha a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség lehetőségét támasztja alá vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vet fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {pl. 21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [20]; 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}. A feltételek meglétének vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [15] Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy a hatalommegosztás rendszerében a többi állami szervnek a bíróságok jogértelmezését – különösen, ha az értelmezés a Kúria határozatában jelenik meg – el kell ismernie {lásd: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]}.
- [16] A testület gyakorlata következetes abban, hogy „[a]z Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, valamint az Abtv. 27. §-a alapján a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kiküszöbölésére van jogköre, a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének, és a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára azonban már nem rendelkezik hatáskörrel” {3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]}. „Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-ában szabályozott hatáskörében eljárva a bírói döntés és az Alaptörvény összhangját biztosítja. Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság attól is tartózkodik, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon [...]” {3137/2013. (VII. 2.) AB végzés, Indokolás [9]}.
- [17] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésével és XV. cikkével összefüggésbe hozott aggályok szakjogi jellegűek, a bíróságok jogalkalmazói tevékenységét, jogértelmezését bírálják, valójában tehát az indítvány az alapügy törvényességi felülbírálatára irányul, amelyeket az indítványozó részben már az alapügyben is előadott. Az indítványozó vitatta a bíróságok arra vonatkozó döntését, hogy az Itv. felhívott rendelkezései közül a peres ügyben mely rendelkezések alkalmazandók, ugyanakkor az alkalmazandó jog meghatározása és annak az értelmezése az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint kizárólag a rendes bíróság feladata {3037/2014. (III. 13.) AB határozat, Indokolás [29]}.
- [18] Az indítványozó hivatkozott a bírói indokolás vélt hiányosságaira is. Ezek tekintetében az Alkotmánybíróság rámutat, hogy az indítványozó érveit az eljáró bíróságok a támadott ítéletekben számba vették, azokra egyenként és kimerítően reagáltak. Mind az elsőfokú bíróság, mind a Kúria részletesen elemezte, nyelvtanilag

értelmezte, az ügy tényállására tekintettel egymással tartalmilag ütköztette az Itv. felhívott rendelkezéseit. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az indokolt bírói döntéshez való jog azt a kötelezettséget támasztja az eljáró bírósággal szemben, hogy az indokolás az ügy érdeme szempontjából releváns kérdésekre terjedjen ki [3159/2018. (V. 16.) AB határozat, Indokolás [31]]. Az indokolási kötelezettség elmulasztásának kételye tehát nem merült fel a konkrét ügyben.

- [19] Az Alkotmánybíróság itt is hangsúlyozza, hogy „[ö]nmagában az a körülmény, hogy az indítványozó nem ért egyet a bíróságok döntésével és annak indokolásával, nem elégséges érv a támadott döntés alaptörvény-ellenességének alátámasztására” [3364/2017. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [21]].
- [20] 4. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy az indítvány nem tartalmaz olyan indokot, ami alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vetne fel, vagy a bírói döntés érdemére kiható alaptörvény-ellenesség kételyét támasztaná alá, ezért az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdésére azt visszautasította.

Budapest, 2021. október 19.

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/919/2021.

• • •